

Татарстан Республикасы Спасс муниципаль районы
Кызыл Бистә авыл җирлегә башкарма комитеты

КАРАР

№ 12

19 июнь 2026 ел.

Татарстан Республикасы Спасс
муниципаль районының Кызыл Бистә
авыл җирлегә муниципаль берәмлегә
территориясендә 2026-2028 елларга
җирләрден файдалану һәм саклау буенча
муниципаль программаны раслау турында

Россия Федерациясенең Җир кодексы, "Иҗтимагый хакимиятнең бердәм системасында җирле үзидаренә оештыруның гомуми принциплары турында" 2025 елның 20 мартындагы 33-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, Татарстан Республикасы Спасс муниципаль районы Кызыл Бистә авыл җирлегә башкарма комитеты карар итә:

1. 2026-2028 елларга Татарстан Республикасы Спасс муниципаль районы Кызыл Бистә авыл җирлегә муниципаль берәмлегә территориясендә җирләрден файдалану һәм саклау буенча муниципаль программа расларга.
2. Өлеге карарны Татарстан Республикасы Спасс муниципаль районының рәсми <http://spasskiy.tatarstan.ru> сайтында һәм <http://pravo.tatarstan.ru> хокукый мәгълүмат порталында рәсми рәвештә бастырырга.
3. Карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемдә калдырам.

Татарстан Республикасы Спасс муниципаль
Районы Кызыл Бистә авыл җирлегә
Башкарма комитет җитәкчесе

А.В. Алиев

Кушымта
Татарстан Республикасы Спас
муниципаль районы Кызыл Бистә авыл
жирлеге башкарма комитетының
2026 елның 19 июнендәге 12 номерлы
карарына

**Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының Кызыл Бистә авыл
жирлеге муниципаль берәмлеге территориясендә 2026-2028 елларга
жирләрдән файдалану һәм саклау буенча
муниципаль программа**

**Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының Кызыл Бистә авыл
жирлеге муниципаль берәмлеге территориясендә 2026-2028 елларга
жирләрдән файдалану һәм саклау буенча муниципаль программа
ПАСПОРТЫ**

Программаның Исеме	2026-2028 елларга Спас муниципаль районы Кызыл Бистә авыл жирлеге территориясендә жирләрдән файдалану һәм саклау буенча муниципаль программа
Программа эшләү өчен нигез	"Ижтимагый хакимиятнең бердәм системасында жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында" 2025 елның 20 мартындагы 33-ФЗ номерлы федераль закон, Россия Федерациясе Жир кодексы
Программаның заказчылары	Спас муниципаль районы Кызыл Бистә авыл жирлеге Башкарма комитеты.
Программаны эзерләүчеләр	Спас муниципаль районы Кызыл Бистә авыл жирлеге Башкарма комитеты.
Программаны үтәүчеләр	Спас муниципаль районы Кызыл Бистә авыл жирлеге Башкарма комитеты.
Программаның максатлары һәм бурычлары.	Программаның максаты - жирләрне һәм туфракны пычратуны, ярлыландыруны, деградацияләүне, бозуны, юкка чыгаруны һәм жиргә һәм туфракка башка тискәре йогынтыны булдырмау һәм бетерү, шулай ук жирләрдән рациональ файдалануны тәмин итү, шул исәптән авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдә туфракның уңдырышлылыгын торгызу һәм жирләрне яхшырту өчен. Программаның бурычлары: - житештерү һәм куллану калдыклары белән эш итү өлкәсендәге эшчәнлекне оптимальләштерү; - жирләрдән файдалануның һәм саклауның нәтижелелеген арттыру; - жирләрдән рациональ файдалануны һәм саклауны оештыруны тәмин итү; - яшел утыртмаларны саклау һәм торгызу, - жирләрне инвентаризацияләү.
Программаны тормышка ашыру вакыты	2026-2028 еллар
Күләме һәм финанслау чыганаclarы	Программаны финанслау күләме-75 мең сум., шул исәптән 2026 ел – жирле бюджет акчалары хисабына 25 мең сум. 2027 ел – жирле бюджет акчалары хисабына 25 мең сум. 2028 ел – жирле бюджет акчалары хисабына 25 мең сум.
Программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижеләре һәм нәтижелелек күрсәткечләре.	Жирдән файдалануны тәртипкә салу, жирләрдән нәтижәле файдалану һәм аларны саклау, бозылган жирләрне торгызу һәм халыкның экологик иминлеген һәм аның тормыш сыйфатын арттыру.
Программаның үтөлешен контрольдә	Программаны тормышка ашыруны Спас муниципаль районы Кызыл Бистә авыл жирлеге башкарма комитеты тикшереп тора.

1. Агымдагы халәтнең характеристикасы һәм муниципаль программаны тормышка ашыру өлкәсендә төп проблемалар.

Жир-әйләнә-тирә мохитнең мөһим өлеше, аны куллану башка табигать объектлары: хайваннар, урманнар, үсемлекләр дөньясы, сулар, файдалы казылмалар һәм жир асты байлыкларының башка кыйммәтләре белән бәйле. Жирне куллану һәм саклаудан башка башка табигый ресурслардан файдалану мөмкин түгел. Жиргә карата хужасызлык кичекмәстән яки якин киләчәктә әйләнә-тирә мохиткә зыян китерәчәк, жирнең өске катламы - туфрак жимерелүгә, аның химик һәм радиоактив пычрануына гына китереп калмыйча, бөтен табигать комплексының экологик начараюына да китерәчәк.

2026-2028 елларга Спас муниципаль районының Кызыл Бистә авыл жирлегә территориясендә жирләрдән файдалану һәм аларны саклау буенча муниципаль программа (алга таба - Программа) икътисадны ныгыту мәнфәгатьләрендә жир ресурсларыннан нәтижәле һәм рациональ файдалану дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыруны тәмин итә торган жирләрдән файдалануның һәм саклауның уңай шартларын булдыруга юнәлтелгән..

Жир фондының зур күләмнән төрле максатларда куллану әйләнә-тирә мохит экосистемасының барлык буыннарының табигый бөтенлеген саклау буенча билгеле бер йөкләмәләр йөкли. Табигатьтә барысы да үзара бәйләнгән. Шуңа күрә бер звеноның дәрәжәсиз бозу, урманмы ул, хайваннар дөньясы, жир, экосистеманың бөтенлеген бозуға китерә.

Жирне рациональ файдаланмау, аңа куллану һәм хужасыз караш аның башкара торган функцияләрен бозуға, табигый үзлекләренең кимүенә китерә.

Жирләрен саклау жирдән нәтижәле файдалану булганда гына нәтижәле булырга мөмкин.

Кызыл Бистә авыл жирлегенең тотрыклы социаль-иқтисади үсеш һәм анда яшәүчеләрнең экологик яктан имин яшәү проблемалары хәзерге этапта жирләрен саклау һәм файдалану мәсьәләләрен хәл итү белән тыгыз бәйләнгән. Авыл жирлегә дәрәжәсендә жирләрен саклауның һәм файдалануның жирле проблемаларын мөстәкыйль хәл итәргә мөмкин, өстәвенә, тулы, комплекслы һәм төпле рәвештә, бүгенге көндә яшәүче кешеләр генә түгел, киләчәк буыннар мәнфәгатьләрендә дә.

Жирләренең экологик торышы уртача яхшы, әмма стихияле санкцияләnmәгән чүплекләр әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясый һәм экологик хәлне катлауландыра.

2. Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның максатлары, бурычлары һәм максатчан күрсәткечләре, сроклары һәм этаплары.

Жирлекләрдән файдалану һәм аларны саклау өлкәсендә муниципаль сәясәтнең төп принциплары булып түбәндәгеләр тора: Кызыл Бистә авыл жирлегә башкарма комитеты эшчәнлегенең законлылыгы һәм ачыклыгы, хисап тотучанлыгы һәм контрольгә, нәтижәлегә.

Муниципаль программаның максатлары жирләрен пычратуны, ярлылануны, деградацияләүне, бозуны, жирләрен һәм туфракны һәм туфракны юкка чыгаруны, жирне һәм туфракны башка төрле тискәре йогынтыны булдырмый калудан, шулай ук жирләрдән рациональ файдалануны тәмин итүдән, шул исәптән авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдә туфракның уңдырышлылыгын торгызу һәм жирләрен яхшырту өчен жирләрдән рациональ файдалануны тәмин итүдән гыйбарәт.

Куелган максатларга ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итү күздә тотыла:

- житештерү һәм куллану калдыклары белән эш итү өлкәсендәге эшчәнлекне оптимальләштерү;

- жирләрдән файдалану һәм саклау нәтижәләлеген арттыру, жирләрдән рациональ файдалануны һәм саклауны оештыру;

- яшел үсентеләрне саклау һәм торгызу;

- жирләрне инвентаризацияләү.

Жирләрне инвентаризацияләү жирләрне деградацияләү, пычрату, чүпләү, бозу, хужалык эшчәнлегенә башка тискәре (зарарлы) йогынтысын булдырмау, максатчан кулланылмаган яки кулланылмаган жир кишәрлекләрен, жирләрнең башка характеристикаларын рәхсәт ителгәнчә файдаланылмавын ачыклау максатыннан башкарыла.

3. Программаның максатларын һәм бурычларын тормышка ашыруның көтелгән соңгы нәтижәләре һәм программаның нәтижәләгә күрсәткечләре.

Өлеге программаны гамәлгә ашыру жирләрдән файдалануны тәртипкә салуга ярдәм итәчәк; яңа жир кишәрлекләрен әйләнешкә кертү; авыл жирлегенә инвестицион жәлеп итүчәнлеген арттыру, икътисадны үстерүгә, жирләрне нәтижәлерәк файдалануга һәм саклауга ярдәм итәчәк.

Программаның чараларын үтәү нәтижәсендә түбәндәгеләр тәэмин ителәчәк:

1) торак пунктларны төзекләндерү;

2) жирләрнең сыйфатлы характеристикаларын яхшырту;

3) жирләрдән нәтижәле файдалану.

4. Программаны тормышка ашыру вакыты һәм этаплары

Программаны тормышка ашыру срогы-2026-2028 еллар.

5. Муниципаль программаның төп чаралары исемлеге

Муниципаль программа кысаларында Спас муниципаль районы Кызыл Бистә авыл җирлеге территориясендә җирләрне саклау һәм файдалану нәтижәләгән арттыру буенча чаралар планлаштырылган.

Таблица № 1

МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММАНЫҢ ТӨП ЧАРАЛАРЫ ИСЕМЛЕГЕ

Максат исеме	Бурыч исеме	Төп чараларның исеме	Башкаручы	Төп чаралар ны үтәү вакыты.	Ахыргы нәтижәләр не бәяләү индикатор лары, үлчәү берәмлеге	Индикаторларның әһәмияте.			Финанслай чыганагын күрсәтеп финанслай (мең сум)			Чараны гамәлгә ашыруның турыдан-туры нәтижәсе
						2026	2027	2028	2026	2027	2028	
1	2	4	5	6	7	8	9	10	12	13	14	
1. Җирләрне һәм туфракны пычрату, бетерү, деградация ләү, бозу, юкка чыгару һәм башка тискәре йогынтылар ны	1.1: Җирләрдән файдалану һәм саклау нәтижәләгән арттыру, җирләр ардән рациональ файдалануны һәм саклауны оештыру.	1.1.1. туфракның ундырышлылыгы н саклау һәм арттыру, җирләрне чүп үләннәре, куаклар һәм вак төякләр үсүдән саклау, җирләрнең торышын начарайтуның башка төрләреннән яклау (фито контроле үткәру).	Кызыл Бистә авыл җирлеге Башкарма комитеты	2026- 2028	Әйе/Юк	әйе	әйе	әйе	5 (җирле бюджет)	5 (җирле бюджет)	5 (җирле бюджет)	җирләрдән экологик системаларны саклауны тәмин итә торган ысуллар җирнең чар булу сәләте хужалык һәм эшчәнлекнең башка төрләре гамәлгә ашыруның нигезе буларак файдалану.

булдырмау һәм бетерү, шулай ук жирләрне рациональ файдаланун ы, шул исәптән авыл хужалыгы билгеләнеш ендәге жирләрдә туфракның ундырышлы лыгын торгызу һәм жирләрне яхшырту өчен тәэмин итү.		1.1.2. жирләрне пычрату һәм чүпләү нәтижеләрен бетерү (өмәләр үткөрү, чүп-чар чыгару)	Кызыл Бистә авыл жирлеге Башкарма комитеты	2026- 2028	берәмлек	6	6	6	10 (жирле бюд жет)	10 (жирл е бюд жет)	10 (жир ле бюд жет)	
	1.2 Яшел үсентеләрне саклау һәм торгызу	1.2.1. табигатьне саклау, торгызу һәм үстерү (агачлар, куаклар утырту)	Кызыл Бистә авыл жирлеге Башкарма комитеты	2026- 2028	берәмлек	10	10	10	10 (жирле бюд жет)	10 (жирл е бюд жет)	10 (жир ле бюд жет)	халыкның сәламәтлеген һәм яшәешен тәэмин итү өчен әйләнә-тирә мөхитне саклау яклау һәм аның шартларын яхшырту.
	1.3: Жирләрне инвентариза цияләү	1.3.1. буш һәм рациональ булмаган файдаланылмый торган жирләрне ачыклау һәм аларны үз вакытында хужалык әйләнешенә кертү.	Кызыл Бистә авыл жирлеге Башкарма комитеты	2026- 2028	Әйе/Юк	әйе	әйе	әйе	-	-	-	жирләрне даими рәвештә инвентаризация ләү үткөрү аларны арендага (милеккә) бир максатыннан буш һәм рациональ файдаланылм й торган
		1.3.2. жир кишәрлекләрен үз белдегең белән алу	Кызыл Бистә авыл жирлеге	2026- 2028	Әйе/Юк	әйе	әйе	әйе	-	-	--	жирләрне ачыклау.

		фактларын ачыклау.	Башкарма комитеты									
		1.3.3. граждaннарға РФ җир законнарын аңлату.	Кызыл Бистә авыл җирлеге Башкарма комитеты	2026-2028	Әйе/Юк	әйе	әйе	әйе	-	-	-	

6. Муниципаль Программаны ресурслар белән тәэмин итүне нигезләү

Муниципаль программаны гамәлгә ашыру җирле бюджет акчалары хисабына күздә тотыла.

2026-2028 елларга муниципаль программаның бюджет ассигнованиеләренәң гомуми күләме җирле бюджет акчаларынан 75 мең сум тәшкил итә.

Спас муниципаль районы Кызыл Бистә авыл җирлегә җирле үзидарә органнарының шундый ук эш төрләре нигезендә әзерләнгән тәкъдимнәре нигезендә, дефляторлар индексларын исәпкә алып, финанс ресурсларына ихтыяҗ билгеләнгән.

Таблица № 2.

Тормышка ашыру еллары	Финанслау күләме - мең сум				
	Барлығы	финанслау чыганаclarы буенча			
		федераль бюджет	республика бюджеты	жірле бюджет	бюджеттан тыш чыганаclar
Муниципаль программаның төп чаралары					
2026	25,0	0,0	0,0	25,0	0,0
2027	25,0	0,0	0,0	25,0	0,0
2028	25,0	0,0	0,0	25,0	0,0
Барлығы муниципаль программа буенча	75,0	0,0	0,0	75,0	0,0

Чараның муниципаль программасын гамәлгә ашыру барышында һәм аларны финанслау күләмнәре, Спас муниципаль районының Куралово авыл җирлегә бюджеты мөмкинлекләрен исәпкә алып, ел саен төзәтмәләр кертергә мөмкин.

7. Программаның үтәлешен тикшереп торуны оештыру

Программаны гамәлгә ашыруның барышын тикшереп тору Спас муниципаль районының Кызыл Бистә авыл җирлегә башкарма комитеты тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Программаны гамәлгә ашыру турында хисап белешмәләре җирлекнең башкарма комитеты тарафыннан квартал саен Спас муниципаль районы башкарма комитетына һәм Спас муниципаль районының Финанс-бюджет палатасына 1 нче кушымта нигезендә хисап чорыннан соң килүче айның 25 енә кадәр тапшырыла.

Татарстан Республикасы Спас
муниципаль районы Кызыл Бистә авыл
жирлегә башкарма комитетының
2026 елның 19 июнendәге 12 номерлы
карары белән расланган Програмага
1 нче кушымта.

Муниципаль программа реквизитлары, тормышка ашыру чоры.	
Хисап бирүче оешманың исеме	
Муниципаль программаны раслау турында норматив хокукый актның исеме	
Форманы төзү өчен җаваплы вазыйфаи зат (Ф.и. о., вазыйфасы, элемтә өчен телефон).	

Муниципаль программаны 20__ елның _____ өчен тормышка ашыру турында хисап

[illegible]

[illegible]